

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Győri Ítéltábla a Dr. Farkas és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Farkas Sándor ügyvéd) által képviselt **I.r.,II.r., III.r., IV.r., V.r. és VI.r. felperesnek** a fellebbezési eljárásban a dr. Tiboly Kriszta Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Tiboly Kriszta ügyvéd) és a Dr. Koczpek Ügyvédi Iroda (ügyintéző. dr. Koczpek Csaba ügyvéd) által képviselt **alperes** ellen jogalap nélküli gazdagodás visszatérítése iránt indított perében a Zala Megyei Bíróság 2007. május 14. napján kelt 4.G.40.040/2007/4. sorszám alatti ítéletével szemben a felperesek által 5. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla a megyei bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az I.r., III.r. és IV.r. felperest, hogy személyenként 19.200-19.200,- (Tizenkilencezer-kettőszáz - Tizenkilencezer-kettőszáz) Ft; a II.r. felperest, hogy 24.000,- (Huszonnégyezer) Ft, az V.r. felperest, hogy 38.400,- (Harmincnolcezer-négyszáz) Ft, míg a VI.r. felperest, hogy 10.800,- (Tízezer-nyolcszáz) Ft másodfokú perköltséget 15 napon belül fizessenek meg az alperesnek, viseljék továbbá a fellebbezési eljárás során felmerült költségeiket.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

Keresetében az I., III. és IV.r. felperesek - személyenként - 890.652-890.652-890.652,-Ft, a II.r. felperes 1.039.094,-Ft, az V.r. felperes 1.790.045,-Ft és a VI.r. felperes 463.680,-Ft tőke, valamint azok egyes részösszegei után eltérő időpontoktól meghatározott késedelmi kamata és perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest jogalap nélküli gazdagodás jogcímén.

Keresetükben előadták, hogy az alperessel közműves ivóvízellátásra- és szennyvízelvezetésre irányuló közüzemi jogviszonyban állnak. A felperesek ipari célú ingatlanaikon a tűzoltáshoz szükséges víz biztosítására tűzcsapokat helyeztek el, az alperes a tűzoltáshoz szükséges vizet az ivóvíz törzshálózaton keresztül biztosította. A felperesek - szakhatósági előírás alapján - az oltóvizet szállító vezetékhalózatot, és az azon lévő külön-külön bekötési vízmérőt - az ivóvízhálózathoz szükséges keresztmetszetenél - nagyobb átmérővel kivitelezették. A felpereseknél ezen kívül külön bekötési vízmérő mérte a normál ivóvízhálózaton keresztül szolgáltatott vízmennyiséget.

2004. január 1. napjától az alperes - a helyi önkormányzat rendelet alapján - ún. kéttényezős díjrendszert vezetett be, mely egyrészt a vízmérő óra átmérőjétől függő egységes alapdíjból, másrészt a fogyasztástól függő részből állt. Ettől kezdve az alperes alapdíjat számlázott a felpereseknek az ingatlanaikon lévő tűzoltóvíz bekötési vízmérője után is.

A felperesek keresetükben a 2004. január 1.-2006. február 28. napja között az alperesnek kifizetett „tűzivízcsapok alapdíja” visszafizetését kérték. Kereseti álláspontjuk szerint az alperessel kötött közüzemi blankettaszerződés nem rendelkezik a tűzivízcsap után fizetendő díjról, márpedig a közműves ivóvízellátásról és a közművek szennyvízelvezetéséről szóló 38/1995. (IV.5.) Korm. rend. (a továbbiakban: R.) 3.§. b./, e./ pontjai szerint a szerződésnek tartalmaznia kellene a szerződés tárgya fontosabb műszaki jellemzőit, valamint az ellenérték megállapításának módját is. Vitatták, hogy a helyi önkormányzat az árak megállapításáról szóló 1990. évi LXXXVII. törvény B. melléklete alapján rendelkezhetett volna a tűzivízcsapok alapdíja megállapításáról, illetve úgy vélték, hogy a perbeli időszakban hatályos önkormányzati rendelet nem tartalmaz külön kikötést a tűzoltási célú vízfelhasználás alapdíjára, ezért az alperes ilyen nem is számlázhatott volna a felpereseknek. Álláspontjuk szerint az alperes magatartása sérti a Ptk.4.§-a /1/ bekezdését és a Ptk.205.§. /4/ bekezdését, mivel az alperes a szerződéskötéskor nem adott tájékoztatást arról, hogy a tűzcsapok után vízdíjat kellene fizetni. Utaltak az állami tulajdonú víziközmű társaságokra irányadó 47/1999. (XII.28.) KHVM. rendelet 1.§. /4/ bekezdésére, amely szerint a közműhálózaton lévő tűzcsapról a tűzoltáshoz felhasznált vízért nem kell díjat fizetni, ezért az önkormányzati víziközművet működtető társaságok sem róhatnak ki a fogyasztókra tűzivízcsap alapdíjat. Álláspontjuk szerint az alperes által alkalmazott alapdíj alkotmányossági aggályokat is felvet, sérti a jogbiztonság és a vállalkozás szabadságának alkotmányos alapelvét. Másfelől pedig a R.2.§. 12., 13/a., 28/a. pontja, 17.§. /3/ bekezdése és 12.§. /3/ bekezdése szabályai együttes értelmezése alapján ingatlanonként csak egy bekötővezeték létesíthető, külön-külön bekötővezeték nem hozható létre tűzoltási és ivóvíz biztosítására, egy bekötővezetékre több bekötési mérő pedig nem létesíthető. A R.12.§. /3/ bekezdése kifejezetten rendelkezik arról, ha a tűzoltásra külön bekötővezeték létesül, azt lehet külön vízmérővel ellátni, a felpereseknél pedig külön bekötővezeték létesítésére nem került sor.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását indítványozta. Előadta, hogy a felperesekre nem vonatkozik a R.12.§-a, hozzájuk egyetlen bekötővezetéken érkezik az ivóvíz, illetve a tűzoltási víz is, a tűzoltási vizet az alperes az ivóvíz törzshálózaton keresztül szolgáltatja. Kifejtette, hogy az ingatlan-tulajdonosoknak - a tűzoltóság szakhatósági előírásainak

megfelelően - olyan átmérőjű vízmérőt kell felszerelniük, amelyen keresztül az ivóvízszükségleten túli kapacitással a tűzoltáshoz szükséges víz is nyerhető, a vezeték és a vízmérő átmérőjét tehát nem az alperes, hanem a tűzoltóság határozza meg. Rámutatott, hogy a felperesek a helyi önkormányzat rendeletét a polgári perben nem kérdőjelezhetik meg, az alperes csak az önkormányzati rendeletet alkalmazva állapított meg alapdíjat a felperesek terhére, ez az alapdíj az alperes rendelkezésre állásának díja, annak ellenértéke, hogy az alperes folyamatosan biztosítja a vezetékhálózatban azt a nyomást, amely a tűzoltóvízhez szükséges. Rámutatott, hogy egy ingatlanon a bekötővezeték végpontjainak, és így a bekötési mérőknek a számát a műszaki szükségsszerűség határozza meg.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével a keresetet elutasította, egyben kötelezte a felpereseket az alperes javára perköltség viselésére.

Az elsőfokú bíróság határozata indokolásában elsődlegesen azt fejtette ki, hogy a peres eljárás során a felek között ténybeli vita nem volt, így egyezően adták elő azt is, hogy a tűzoltáshoz szükséges víz vízmérőinek átmérőjét nem az alperes, hanem a szakhatóság határozta meg, valamint azt is, hogy a felperesek ingatlanain két bekötési mérő alkalmazása műszakilag szükséges.

A keresettel perbe hozott vitás jogban pedig úgy foglalt állást, hogy az alperes nem gazdagodott jogalap nélkül a felperesek által a tűzivíz bekötési vízmérő alapján megfizetett alapdíjjal, részben azért, mert erre jogalapot szolgáltatott az alapdíjat meghatározó helyi önkormányzati rendelet, részben pedig azért, mert a kiszámlázott alapdíjjal szemben az alperes ellenszolgáltatást nyújtott, mégpedig - rendelkezésre állva - a felpereseknek folyamatosan biztosította a tűzivíz ellátáshoz szükséges víznyomást. Az elsőfokú bíróság a felperesek kereseti érvelésével kapcsolatban még rámutatott, hogy a helyi önkormányzat rendeletét a felperesek jelen perben nem teheték vitássá, az alperes pedig azért is igényt tarthatott az alapdíjra, mert a felpereseknek nem tűzivízet, hanem a törzshálózaton keresztül ivóvizet szolgáltatott. A felperes által hivatkozott ágazati minisztériumi rendelet pedig az alperesre - mint önkormányzati víziközművet üzemeltető társaságra - nem irányadó. Végül: abból, hogy a R. a vízellátási szakkifejezéseket egyes számban használja, nem következik, hogy a felpereseknél a bekötővezetéknek csak egy végpontja lehetne.

Az ítélet ellen a felperesek terjesztettek elő fellebbezést az elsőfokú bíróság ítélete megváltoztatása és a keresetüknek való helyt adás iránt.

Fellebbezésük indokolásában megismételték és fenntartották az elsőfokú eljárásban az önkormányzat díjmegállapítási hatáskörével, a R. szabályainak értelmezésével kapcsolatban már előadottakat. Kiemelték, hogy a R. szabályainak helyes értelme az, hogy külön tűzoltóvíz bekötővezeték hiányában nem kell külön vízmérőt felszerelni a tűzivíz célú vezetékrészre. A díjszámítás alapjául így csak egy vízmérő szolgálhat, mégpedig az ivóvíz fogyasztását mérő. Kifogásolták, hogy az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta a felperesek önkormányzati rendelettel kapcsolatos alkotmányossági aggályait, álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróságnak alkotmánybíróági normakontroll nélkül is - helyes jogszabályi értelmezéssel - ki kellett volna mondania a helyi önkormányzati rendeletben

szabályozott tűzivíz alapidíj jogellenességét. Változatlanul úgy vélték, hogy a közüzemi szerződés megkötésekor az alperesnek tájékoztatni kellett volna a felpereseket a tűzoltó víz alapidíja felszámításának tényéről. Vitatták, hogy 2004. január 1. napjától kezdődően az alperes többlétszolgáltatást nyújtott volna. A helyi önkormányzat rendelete 2007. január 1. napjától hatályos - tűzivíz alapidíjra vonatkozó - szabályai alapján úgy vélték, hogy a rendeletmódosítást megelőzően nem volt jogalapja a tűzoltási célú vízfelhasználás alapidíjának.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítélete helybenhagyását és a felperesek másodfokú perköltségben marasztalását indítványozta. Az elsőfokú eljárásban már előadott védekezéséből kiemelte, hogy a perbeli időszakban a felpereseknek csak ivóvizet szolgáltatott, tűzoltási célú külön bekötővezeték nélkül. Rámutatott, hogy a bekötővezetéknek a műszakilag indokolt számú végpontja lehet, melyet a felperesek az elsőfokú eljárásban nem tettek vitássá. Mivel a vízdíjat külön jogszabály határozta meg, a díjmérték változása esetén így nem volt szükség az alperessel szerződő felek külön értesítésére.

A fellebbezés nem alapos.

Az ítéletábra megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a fellebbezés által nem érintett tényállásból érdemben helytálló jogkövetkeztetésre jutva állapította meg, hogy az alperes nem gazdagodott jogalap nélkül a felperesek által megfizetett tűzoltási célú bekötési vízmérő alapidíjával. Az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítélete jogi indokaival egyetért, azokat részletesen megismételni nem kívánja, így azokra csak utal. (Pp. 254. §. (3) bekezdés)

A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel kiemelni szükséges, hogy az alperes a közműves ivóvízellátás ágazati szabályait tartalmazó jogszabály, a R. által kötelezően meghatározott tartalommal (R. 3. §. (1) bekezdés) kötött a felperesekkel közüzemi szerződést. (Ptk. 387. §.) A keresethez a G.40.175/2006/1/F/3. szám alatti csatolt közszolgáltatási szerződésből kitűnően az alperes által kötött közüzemi szerződésekben szerepel az arra vonatkozó tájékoztatás, hogy az ingatlanon fogyasztott víz mennyisége szempontjából a bekötési vízmérő az irányadó (R. 17. §. (3) bekezdés), valamint az a tájékoztatás is, hogy az alperes a szolgáltatásról az „érvényes árjogszabályok” szerinti díjjal bocsát ki számlát (4/1., 4/2. pont). A perbeli időszakban ez az utóbbi díjmegállapító jogszabály ... Megyei Jogú Város Önkormányzata 35/1999. (XII.3.) rendelete volt (Ör.), melynek 3. §-a szerint a fogyasztó úgynevezett „kéttenyezős díjrendszer” szerint köteles díjat fizetni, egyrészt a vízmérő óra átmérőjétől függő egységes alapidíjat, és a fogyasztástól függő részt. A szerződéskötéskor a felperesek előtt nyilvánvaló volt, hogy két bekötési vízmérővel is rendelkeznek, melyek után az alperes az Ör. 3. §-a alapján felszámíthatja az alapidíjat. Ugyan az Ör. tartalmára az alperes által használt közüzemi szerződés blanketta nem tért ki, de kétségtelenül tartalmazta a R. 3. §. (1) bekezdés e.) pontja szerinti rendelkezéseket. Így az alperes a fellebbezés érvelésével szemben nem sértette a Ptk. 205. §. (4) bekezdését.

A felperesek azt az elsőfokú eljárás során nem vitatták, hogy az általuk használt ingatlanokon műszakilag szükséges a két bekötési vízmérő (egy ivóvíz-szolgáltatást és egy

tűzivíz fogyasztását mérő) felszerelése (G.40.040/2007/4. tjk. 3. oldal). Fellebbezésükben viszont a felperesek ezen nyilatkozatuknak ellentmondva kifogásolták, hogy az általuk használt ingatlanokon külön tűzoltásra szolgáló bekötővezeték (R. 12. §. (3) bekezdés) hiányában is két bekötési vízmérő van. Ugyanakkor az Ör. 3. §-a szerinti díjszámítás alkalmazása során a felperesek akkor sem kerültek volna kedvezőbb helyzetbe, ha a két külön bekötővezeték végpontjára telepít az alperes két külön bekötési vízmérőt.

A felperesek indítványára az ítéletábra a Abtv. 38. §. (1) bekezdése alapján a per tárgyalásának felfüggesztése mellett kezdeményezte az Alkotmánybíróság előtt az Ör. 3. §-a kifogásolt rendelkezése alkotmányellenessége utólagos megállapítását és megsemmisítését. A Magyar Köztársaság Alkotmánybírósága az ítéletábra egyértelműen megfogalmazott kezdeményezésére („...sérti-e az Alkotmány 44/A §. (2) bekezdését, hogy az Ör. 3. §-a a fogyasztástól független díjtényezőt a vízmérő átmérőjéhez attól függetlenül köti, hogy a vízmérő tűzoltási célú vízfelhasználást, avagy ivóvízcélú vízfelhasználást mér...”) egyértelmű határozatot hozott, elutasítva azt.(549/B/2008. számú AB határozat) Az Alkotmánybíróság határozata indokolásában (lényegében az elsőfokú bíróság ítélete indokolásának ide tartozó részével egybecsengően) azt emelte ki, hogy a fogyasztástól független alapidj „a rendelkezésre állás ellenértékéeként azt garantálja, hogy a fogyasztó folyamatosan, szükség szerint bármikor igénybe veheti a vízszolgáltatást, amely a közműves ivóvíz mellett a tűzoltási célú vízfelhasználást is magában foglalja.”

Határozatában az Alkotmánybíróság utalt arra is, hogy az 1996. évi XXXI. törvény 11. §-a alapján a tűzvédelmi hatóság meghatározhatja az ingatlanok, létesítmények tulajdonosait, használóit terhelő tűzvédelmi kötelezettségeket; így a perbeli időszakban hatályos - az Országos Tűzvédelmi Szabályzat kiadásáról szóló - 35/1996. (XII.29.) BM. rendelet a tűzveszélyességi osztályba sorolást, illetve a szükséges oltóvíz mennyiségét, intenzitását (46.-55. §.).

Ebből következően a nagyobb átmérőjű vezetékszakasz (és az azon lévő nagyobb bekötési vízmérő) a tűzvédelmi hatósági rendelkezés eredménye, melyre az alperes az Ör. - az alkotmányosság próbáját is kiálló - 3. §-a alapján külön alapidjat számíthatott fel.

Az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §. (2) bekezdése alapján hagyta helyben.

A fellebbezés eredményre nem vezetett, így a felperesek a Pp. 78. §. (1) bekezdés alapján viselni tartoznak az alperes másodfokú eljárásban felmerült - ügyvédi munkadíjból álló - perköltségét. A felperesek egyszerű pertársak (Pp. 51. §. c.) pont) voltak, így az alperesnek a kereseti követeléseikkel arányban álló perköltséget tartoznak fizetni. (Pp. 82. §. (2) bekezdés) Ezek összegét az ítéletábra a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §. (2), (5)-(6) bekezdései alapján határozata meg.

Győr, 2009. január 26. napján

Dr. Zámbo Tamás sk.

Dr. Ferenczy Tamás sk.

Dr. Maurer Ádám sk.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:

Kiadó: